

OPINIA RECENZENTA

PRZEWODU DOKTORSKIEGO

„RAMOWANIE – GRAFIKA W KONTEKŚCIE KONSTRUOWANIA WIZUALNEGO
mgr TOMASZA JURKA

W DZIEDZINIE SZTUK PLASTYCZNYCH
W DYSCYPLINIE ARTYSTYCZNEJ: SZTUKI PIĘKNE
wszczęta przez Radę Wydziału Grafiki i Komunikacji Wizualnej
Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu

Pan Tomasz Jurek jako młody twórca, w swojej rozprawie doktorskiej, jak również w praktycznej części swojego doktoratu, podjął się zagadnienia „Grafika w kontekście konstruowania komunikatu wizualnego”.

Przyszło nam żyć w czasach, w których jesteśmy nadmiernie atakowani komunikatami prawdziwymi, jak również takimi, które nie mają nic wspólnego z rzeczywistością, która nas otacza. To media i inne środki przekazu kreują nierealną rzeczywistość. To z kolei ma wpływ na wiedzę o życiu, oraz negatywnie oddziałuje na nasze życie.

Pan Tomasz w swojej pracy określa to jako „koncepcja ramowania”, czyli oddziaływanie codzienne na społeczeństwo i życie publiczne.

„Ramy” zwracają naszą uwagę na niektóre aspekty rzeczywistości, pomijając inne, co prowadzi nas do różnych reakcji.

„Koncepcja ramowania” pana Tomasza zwraca szczególną uwagę w kontekście komunikatu wizualnego.

Swoimi rozważaniami w pracy teoretycznej, przygotowuje nas do odbioru twórczości zarówno swojej jak i innych twórców. Poza tym ukazuje również luki w „ramie”, które pozwalają odbiorcy, dzięki jego własnej wiedzy i wrażliwości, zobaczyć jego własny, indywidualny obraz przekazu. Będzie on najczęściej inny, inaczej interpretowany niż to było zamierzeniem twórcy obrazu w formie komunikatu wizualnego.

Pan Tomasz na pierwszej stronie pracy teoretycznej umieścił cytaty Michała Bachtina:

„Wśród wypowiedzianych w codziennych okolicznościach słów, co najmniej połowa stanowi cudze”. Potwierdza to w swojej rozprawie doktorskiej cytując wiele cudzych słów.

Osobiście jestem zwolennikiem umiarkowanego używania cytatów we własnych wypowiedziach...

Podsumowując, uważam, że praca teoretyczna pana Tomasza Jurka jest interesująca, pomaga nam poznać twórcę i zrozumieć jego działalność artystyczną.

Dzięki jego rozważaniom będę zwracał większą uwagę na słowa, które wypowiadam, i szukał „luk w ramie”...

OPIS DZIEŁA

Praca artystyczna pana Tomasza Jurka to umieszczona w przestrzeni galeryjnej instalacja graficzna zatytułowana „Luka”.

Założeniem autora jest prowokowanie widza do myślenia, do angażowania jego wyobraźni i wrażliwości estetycznej, w celu własnego odbioru.

Artysta nie sugeruje jedynej, autorskiej interpretacji swojej przestrzeni graficznej. Zależy mu aby jego „Luka”, wyrażona słowem-bodźcem, inspirowała każdego z nas do znalezienia własnej „luki w ramie” oraz zobaczenia i doświadczenia tego co jest poza nią.

Instalacja pana Tomasza składa się z trzech elementów.

Pierwszym elementem jest książka „Manifest”, skonstruowana z manifestów artystycznych i aktywistycznych z XX i XXI wieku, w formie collage. Autor dokonuje w niej własnej modyfikacji manifestów.

Warto w tym momencie wspomnieć o jego wcześniejszej realizacji przestrzennej z 2017 roku „Ćwiczenie”. Był to obiekt w formie przezroczystego, bokserskiego worka do treningów, w którego wnętrzu umieszczono rozczłonkowany tekst książki Nicolo Machiavellego „Książę”. Przy uderzeniu w worek bokserski powstaje przypadkowy collage słów, a widz odczytuje nowe znaczenie i sens książki. W ten sposób autor zachęca nas również i prowokuje do przeczytania książki Machiavellego.

Druga część instalacji to zamknięta skrzynia-sześcian, w której autor umieścił słowa i znaki, które rozczłonkował na pojedyncze litery, mające swój kształt, rozmiar i kolor, a to co widzimy pojawia się jako alfabet. Warstwa tekstowa nie istnieje.

W ten sposób pojawiła się książka – jako symbol „luki”, a dzięki temu, że powstała „luka”, pojawiła się też nowa treść. Jest to również zapowiedź nowej książki, na którą czekamy by ją przeczytać.

Trzeci element realizacji doktorskiej to przestrzeń, w której umieszczony został przeskalowany tekst-słowa. Odbiorca poprzez inscenizowany obraz odczuwa zachwiane spostrzeganie rzeczywistości. Autor próbuje nami manipulować. Poprzez wprowadzony obraz (słowo), nadaje sens tej przestrzeni.

Opisane powyżej obiekty graficzne, czyli książka „Manifest”, jako całość oraz przezroczysty sześcian, w którym autor umieścił zapożyczone słowa i znaki, zostały umieszczone w przestrzeni trzech ścian, na których pojawił się przeskalowany tekst z bardzo ważnym w tytule słowem - „Luka”.

To jest pełen obraz instalacji graficznej pana Tomasza Jurka.

W moim przekonaniu, każda osoba oglądająca tę realizację, staje się „czwartą ścianą”, być może najważniejszą, bo przecież każdy widz jest odrębną osobowością, dzięki czemu realizacja autora staje się inną - własną dla każdego...

Pan Tomasz poprzez swoją realizację zwraca nam uwagę, że komunikat wizualny, obraz-słowo zajmuje ważne miejsce w naszym życiu. Przestrzega również, że za pomocą komunikatu wizualnego możemy być manipulowani. Autor sugeruje żebyśmy większą uwagę zwracali na słowa, które wypowiadamy, jak również starali się nie powiedzieć „o jedno słowo za dużo...”. Wiemy przecież, że słowo może „zranić”, a nawet „zabić”. Trzeba także pamiętać, że są również słowa które nas inspirują i dodają skrzydeł np.: „Niech zstąpi duch twój i odnowi oblicze ziemi, tej ziemi” (Jan Paweł II)...warto o tym pamiętać...

REALIZACJE ARTYSTYCZNE

Pan Tomasz Jurek jako twórca od 2008 roku zajmuje się grafiką użytkową. Zaprojektował wiele logotypów, opracował graficznie wydawnictwa (książki, katalogi), projektuje strony internetowe oraz zajmuje się identyfikacją wizualną. Jego dokonania w tej dziedzinie są zauważane i nagradzane.

Grafika artystyczna dla Pana Tomasza jest medium, za pomocą którego komentuje bieżące wydarzenia społeczno-polityczne.

Przykładem tego jest „Strefa komfortu”- druk cyfrowy (2017 rok). Swoją grafiką artystyczną odnosi się do nominowanego do Oscara filmu dokumentalnego Bartosza Konopki „Królik po berlińsku”. Grafikę stanowi nadrukowany, multiplikowany wizerunek królika na szybie, gdzie szyba staje się granicą, dzielącą przestrzeń pomieszczenia od ulicy.

Pan Tomasz Jurek oprócz zajmowania się własną twórczością graficzną był kuratorem wystaw, z których wymienię dwie.

Pierwsza to wystawa doktorantów Uniwersytetu Artystycznego, Wydziału Grafiki i Komunikacji Wizualnej oraz Wydziału Rzeźby w Poznaniu „Pół żartem, pół serio”.

Domyślam się, że tytuł wystawy jest prowokacyjny. W swojej twórczości artyści powinni być prawdziwi, bez obłudy, pogoni za sukcesem i materialnymi dobrami.

Drugą realizacją była wystawa „Amator”, prezentująca prace studentów Grafiki – druk cyfrowy, z pracowni dr hab. Macieja Kuraka.

Jest taki film Kieślowskiego pod takim samym tytułem. Główny bohater próbuje kręcić film kamerą, którą dostał w prezencie...

Życzę panu Tomaszowi i wszystkim twórcom aby tworząc, pamiętali żeby nie stać się „amatorem”, pomimo wykształcenia artystycznego.

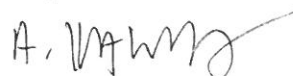
OSIĄGNIĘCIA W PRACY DYDAKTYCZNEJ

Osiągnięcia pana Tomasza Jurka w pracy dydaktycznej to przede wszystkim:

- Prowadzenie warsztatów graficznych, podczas których prowadził wykłady i szkolenia dla uczestników
- Udział w konferencjach organizowanych przez Instytut Socjologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Koło naukowe studentów Socjologii UAM w Poznaniu, gdzie wygłosił referat „Branding w mieście. Tworzenie miejsc”

Biorąc pod uwagę dorobek artystyczny mgr Tomasza Jurka, zapoznaniu się z pracą doktorską „Ramowanie – grafika w kontekście konstruowania komunikatu wizualnego” i przedstawioną dokumentacją, z pełnym przekonaniem opowiadam się za przyznaniem mgr Tomaszowi Jurkowi stopnia Doktora Sztuki w Dziedzinie Sztuk Plastycznych w Dyscyplinie Sztuk Pięknych.

Z poważaniem

Andrzej Kalina